

גבולות היחידה: פרק י"ח פסוקים ט'-ט"ו נושא היחידה: הבשורה על לידת יצחק

כותב: יעל דאר

מספר שיעורים לפי המתווה: 1

הסבר כללי:

יחידה זו היא יחידת המשך ליחידה הקודמת. המלאכים מתארחים באוהלו של אברהם. אברהם מכבד אותם כיד המלך. ומה קורה עכשיו? ביחידה זו נלמד על הבשורה על הולדת יצחק, על התגובה לבשורה הטובה ועל ההבדל בין אברהם לשרה.

פתיחה:

נספר לתלמידים: בשעת ארוחת הערב אמר אבא לילדים: "ילדים יקרים, יש לי הפתעה בשבילכם. אנחנו יוצאים, כבר הלילה, לטיול באילת!" "על חשבון בית הספר?" שאלו הילדים בחוסר אמון. "הרי אתם לא מרשים לנו לקחת לעצמנו שום יום חופשי מבית הספר. ומה קרה הפעם?" "הפעם", אמר אבא, "כן נצא על חשבון בית הספר". הילדים התפלאו מאוד, והמשיכו לחקור: "ומה עם העבודה שלך? ממתי אתה יוצא לנופש על חשבון העבודה?". "ובכל זאת", אמר אבא, "מחר נצא".
לו הייתם אתם הילדים בבית – כיצד הייתם מגיבים לבשורה הזו? (אמון, חוסר אמון, שמחה, מחשבה שאולי יפסידו משהו אחר שיש להם וכד...)
כאן אפשר לשאול: מי קיבל לאחרונה בשורה טובה ומשמחת? משהו שלא ציפה לו? ניתן לילדים לספר ולשתף, אם ירצו.
נאמר: בשיעור שלנו נלמד על אברהם ושרה שקיבלו בשורה טובה, ונלמד איך הם הגיבו לבשורה.

עיון בפסוקים:

- משימה לפני הקריאה: כעת נקרא את פסוקים ט'-ט"ו. מהי הבשורה הטובה, וכיצד הגיבו אברהם ושרה למשמע הבשורה?
- קריאת הפסוקים - המורה מקריאה, ובמהלך הקריאה מסבירה כמה פירושי מילים: "כעת חיה" – בעוד שנה
"והוא אחריו" – המלאך עמד מאחורי פתח האוהל, כך ששרה שמעה מה מדברים בחוץ.
"באים בימים" – לכוון: הפסוק מסביר. באים בימים = זקנים.

"חדל להיות לשרה אורח כנשים" – היא כבר זקנה ואינה יכולה ללדת¹.
"אחרי בלתי היתה לי עדנה?" – אחרי שהזדקנתי, אחזור להיות צעירה (ואוכל ללדת?)!²

"ותכחש" – שרה לא הודתה באמת.

• נשמע את תשובות הילדים.

נסכם: אברהם ושרה קיבלו בשורה טובה על כך שעומד להיוולד להם בן.
וכיצד הגיבו? שרה צחקה בקרבה, בלבה.

נשאל: למה צחקה שרה? כי לא האמינה. דבר זה נראה לה בלתי אפשרי.
ומה קרה לאחר שצחקה? המלאך שואל: "למה זה צחקה שרה ...". כלומר, מקפיד על שרה, שלא האמינה.

בתורה כתוב: "ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה". רד"ק אומר שהיה זה מלאך –
"המלאך נקרא בשם אדוניו".

יש להסביר לתלמידים מדוע צחקה שרה. איך זה שלא האמינה? האם הייתה בה פחיתות
אמונה?

רמב"ן משיב על שאלה זו, ויש להסביר את תשובתו לתלמידים בלשון מובנת. וכך הוא אומר:
'אני תמה בנביאה הצדקת איך תכחש באשר אמר השם לנביא? וגם לא האמינה לדברי מלאכי
אלוקים? והנראה בעיני (והתשובה היא) כי המלאכים האלה, הנראים כאנשים, באו אל אברהם.
והוא בחכמתו הכיר בהם, ובשרו אותו 'שוב אשוב אליך... ולשרה בן'. ושרה שומעת, ולא ידעה
כי מלאכי עליון הם... ואולי לא ראתה אותם כלל".

לאחר מכן, שרה מכחישה את הצחוק, ואומרת: לא צחקתי (כי יראה). המלאך עונה לה: 'לא, כי
צחקת', והיא מבינה שהוא מלאך (שהרי, איך ידע?). כשהיא מבינה שהבשורה באה מפי מלאכי
עליון, היא שותקת.

נסכם: שרה צחקה מתוך חוסר אמון. היא חשבה שהאורחים הם אנשים פשוטים, הנדמים
כערביים. ואיך הם יכולים לנבא לה נבואה טובה כזו? הרי היא כבר זקנה ואינה יכולה ללדת.
אם כך, חשבה שרה, מה רוצה ממני ה'? אלא שה' רוצה שהיא תענה על בשורה כזו: "אמן, כן
יעשה ה'" (כך בלשון הרמב"ן). היפלא מה' דבר? הרי ה' יכול לגרום לנס כזה שיקרה. ושרה –
בוודאי ידעה שה' יכול הכול. ומדוע צחקה?

• ומה הייתה תגובתו של אברהם? נעיין שוב בפרק י"ז פסוקים ט"ו-י"ז. נקרא אותם שוב
ונשאל – מהי תגובת אברהם?

מתברר שגם אברהם צחק (ונפל על פניו). גם הוא שאל בלבו את אותה השאלה: האם
ייתכן בגילם שייולדו להם ילדים?

¹ ילדים יודעים מניסיון חייהם שנשים צעירות יולדות ומבוגרות לא. אין צורך להיכנס להסברים ביולוגיים. אימא יכולה ללדת, ואילו סבתא כבר לא. ניזכר בת כמה הייתה שרה, ונבין כולנו שאין היא יכולה ללדת באופן טבעי בגיל הזה.
² יש להקפיד לקרוא משפט זה בתמיהה, וכך גם את המשפט: "היפלא מה' דבר".

- נשאל: מה ההבדל בין אברהם ושרה? שניהם צחקו!
אלא שאברהם צחק צחוק של שמחה, וההוכחה לכך היא שה' לא הקפיד עליו. מתגובת ה' אנו מבינים את ההבדל. ה' הקפיד על שרה ולא על אברהם. ומשום כך, גם אונקלוס מתרגם אחרת את הצחוק. הצחוק של אברהם מתורגם כשמחה ("וחדי" - שמח), ואילו הצחוק של שרה מתורגם כלעג ("וחייכת").

- נשאל: איך קראו לתינוק שנולד? כל התלמידים יודעים: יצחק. מדוע נקרא שמו יצחק? תשובה צפויה היא – משום ששרה צחקה. נפנה את הילדים לפרק י"ז פסוק י"ט: "ויאמר אלוקים אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק..." - ה' אמר לאברהם לקרוא לבן יצחק. שרה עדיין לא שמעה את הבשורה, ועדיין לא צחקה שום צחוק.

יצחק נקרא כך על שם הצחוק של אברהם!

למדנו, עד עכשיו, שצריך להאמין לה', גם אם משהו לא נראה הגיוני וטבעי.

- בדברי המלאך לאברהם (פס' י"ד) הוא שואל: "היפלא מה' דבר?" כאן יש להדגיש את כוחו הגדול של ה', שאין משהו שהוא לא יכול לעשות. יש להקדיש לכך כמה דקות, שהרי זה מעיקרי האמונה שלנו בה' בורא העולם.

הצעות להמחשה:

לבקש מהילדים לשאול בבית ולספר על ניסים מיוחדים שקרו במשפחה שלהם.

מסרים והפנמה:

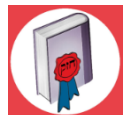
- יצחק נקרא בשם זה על שם הצחוק של אברהם, שהיה צחוק של שמחה ואמונה, ולא על שם הצחוק של שרה.
- "היפלא מה' דבר?" - להדגיש את כוחו של ה', בורא העולם, לעשות את כל מה שהוא חפץ.

סיכום:

לסיכום, ניתן שלוש שאלות לשיעורי בית:

1. מה בישרו המלאכים לאברהם ושרה?
2. מדוע שרה לא האמינה לבשורה?
3. מדוע יצחק נקרא בשם הזה?

מטרת הסיכום הזה היא לסכם את העניינים שנלמדו ביחידת פסוקים זו: למדנו שהמלאכים בישרו לאברהם ושרה על לידת הבן. שרה לא האמינה לבשורה, כי היא הייתה זקנה מכדי ללדת. יצחק נקרא בשם זה על דרך החיוב – על שם צחוקו המאמין של אברהם. בעת בדיקת שיעורי הבית, נחدد את עניין האמונה של שרה במעשי ה'. "היפלא מה' דבר?" - ה' יכול הכול. נשמע גם את מה שיספרו התלמידים על ניסים שקרו במשפחותיהם, אם אכן התלמידים יספרו.

סיכום זה - אפשר שייעשה פעם אחת בסוף השיעור, ופעם אחת בתחילת השיעור הבא,
בבדיקת שיעורי הבית. כך נקשר בין היחידות.